

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 16-09-31367 ר.ל.פ.י. חקלאות בע"מ נ' MAN TRUCK & BUS AG ואח'

תיק חיצוני:

לפני כבוד השופט רמי חיימוביץ

ר.ל.פ.י. חקלאות בע"מ

מבקשת

נגד

- 1. MAN TRUCK & BUS AG חברות
- 2. VOLVO / RENAULT TRUCKS חברות
- 3. DAIMLER TRUCKS חברות
- 4. LVECO S.P.A חברות
- 5. DAF TRUCKS NV חברות מספר זיהוי צד ב
- 6. SCANIA AB חברות
- 7. SCANIA AB

משיבות

1

2

ב"כ המבקשת עו"ד אורי ברעם, עו"ד יעקב סבו

3

ב"כ המשיבה 7 עו"ד חגי דורון, עו"ד גיתית לוין גרינברג

4

ב"כ המדינה עו"ד לירן פאר

5

6

פסק דין

7

בתביעה מול משיבה 7 – SCANIA AB

8

9

1. בקשה לפי סעיף 18 לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2016, לאישור הסדר

10

פשרה בין המבקש ומשיבה 7 AB Scania (סקניה או Scania).

11

2. הסכם הפשרה, שהוגש ב-30/4/2024, הוא הסכם ראשון שהוגש לאחר הליך רב

12

שנים. הסכם זה סלל את הדרך להסכמי פשרה עם יתר המשיבות בהליך. עתה אפשר

13

להידרש להסכם הפשרה הראשון, שהליכי הפרסום וההתנגדויות בעניינו הושלמו זה

14

מכבר. היועמ"ש מתנגדת להסכם הפשרה. חרף זאת, מצאתי לאשרו, זאת, בין השאר,

15

על רקע תרומתו ל"פיצוח" התיק וקידום הסכמי הפשרה הנוספים, ובשים לב למכלול

16

נסיבות ההליך, לרבות פרק הזמן שחלף מאז נפסק הקרטל וקשיים אפשריים בהוכחת

17

השפעתו בישראל.

18

התביעה וטענות המבקשת

19

3. התביעה והקרטל תוארו במספר החלטות, בכלל זה פסק דינה של כב' השופטת

20

ענת ברון בדע"א 6646/19 ר.ל.פ.י. נ' MAN ואח' (12/10/2021); והחלטתה

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 31367-09-16 ר.ל.פ.י. חקלאות בע"מ נ' MAN TRUCK & BUS AG ואח'

תיק חיצוני:

- 1 המפורטת של כב' השופטת הדס עובדיה מ-8/9/2019. אפנה אפוא להחלטות אלו, תוך
2 עדכון על שינויים רלוונטיים שקרו בישראל ובחו"ל.
- 3 4. המשיבות הן חברות זרות המייצרות ומשווקות משאיות, המיובאות לישראל.
4 על פי הנטען בתביעה, בין 1997 ושלחי 2011, למשך כ-14 שנים, קיימו המשיבות קרטל
5 בינלאומי, במסגרתו תואמו מחירי משאיות בינוניות וכבדות (במשקל 6 טון ומעלה)
6 וטכנולוגיות פליטה למשאיות. קרטל זה פגע בתחרות בשוק המשאיות, והעלה את
7 מחיריהן מעל מחירן בשוק תחרותי.
- 8 5. התביעה מתבססת על הליכי החקירה וקביעות משפטיות באיחוד האירופי,
9 ובהמשך במדינות שונות באירופה. שם הייתה זו משיבה 1, חברת MAN, שמסרה
10 לרשויות החקירה מידע ומסמכים על הקרטל תמורת חסינות. בעקבות מידע זה הגיעו
11 משיבות 2-6 לפשרה עם הרשויות באירופה, במסגרתה חויבו בקנס מצטבר של
12 2,930,000,000 אירו (החלטה מ-19/7/2016); ואילו משיבה 7, סקניה, בחרה לנהל
13 הליך שבסימו מצאה הנציבות האירופית כי סקניה הייתה שותפה לפרקטיקות
14 המפרות את חוקי התחרות באירופה, וקנסה אותה בסכום של כ-880,000,000 אירו
15 (החלטה מ-27/9/2017). סקניה ערערה לבית הדין הכללי של האיחוד האירופי (ערכאת
16 הערעור על החלטות הנציבות), וזה דחה את ערעורה, לאחר שמצא כי הייתה מעורבת
17 בהתנהלות המפרה את דיני התחרות באיחוד האירופי, וכי לתיאום זה הייתה השפעה
18 על מחירי המשאיות (Case T-799/17, 2/2/2022). סקניה הוסיפה וערערה גם לבית
19 הדין הגבוה לצדק של האיחוד האירופי, וערעור זה תלוי ועומד. עם זאת, מאחר
20 והערעור לבית הדין הגבוה הוא בסוגיות משפטיות, הקביעות העובדתיות חלוטות.
21 יוער כי המבקשת לא הסתפקה בהחלטת הנציבות האירופית, וצירפה גם החלטות
22 שיפוטיות מבתי משפט בספרד, איטליה, גרמניה, הולנד ואנגליה, שחלקן קיבלו
23 תביעות בגין הקרטל ופיצו בעלי משאיות בשל עליית מחירי המשאיות.
- 24 6. המבקשת היא תאגיד ישראלי, העוסק בחקלאות, ורוכש מפעם לפעם משאיות
25 לצורך פעילותו, כל פעם מדגם שונה. המבקשת טוענת כי הודאת משיבות 1-6 באירופה
26 וההחלטות בית הדין האירופי בעניינה של משיבה 7, מהוות בסיס ראייתי לקיומו של
27 הקרטל. לטענתה הקרטל שגרם לעליית מחירי המשאיות באירופה גרם בהכרח גם
28 לעליית מחירי המשאיות בישראל, ולכן מהווה הסדר כובל אסור, כהגדרתו בסעיף 2
29 לחוק התחרות הכלכלית, התשמ"ח-1988 (ובשמו הקודם – חוק ההגבלים העסקיים).
- 30 7. כראיה להשפעת הקרטל האירופי על ישראל צירפה את חוות דעתו של הכלכלן,
31 מר חנן שרון, המציעה מתודולוגיות להוכחת ההשפעה הכלכלית על ישראל וכימותה.
32 בתמצית נטען כי הקרטל הבינלאומי גרם לציבור הישראלי שני סוגי נזק עיקריים –

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 16-09-31367 ר.ל.פ.י. חקלאות בע"מ נ' MAN TRUCK & BUS AG ואח'

תיק חיצוני:

- 1 נזק ישיר שנגרם מעליית מחירי משאיות שיובאו לישראל, וכללו פרמיה קרטליסטית
2 בשיעור 7.5% מעל מחיר השוק התחרותי (Overcharge); ונזק עקיף לצרכנים שהיו
3 יכולים לרכוש משאית חדשה אילו מחירה היה נמוך במעט, אך מגבלת התקציב אילצה
4 אותם לרכוש משאית ישנה יותר, מזהמת יותר וטובה פחות.
- 5 8. חלק מרכזי במחלוקת שבין הצדדים עוסק בקבילותן של ההחלטות מן האיחוד
6 האירופי, בעיקר החלטות מנהליות של הנציבות. המבקשת מודה כי ההחלטות אינן
7 קבילות באופן אוטומטי, אך סבורה כי בנסיבות העניין ניתן להחיל על הודיות
8 וממצאים עובדתיים דוקטרינות של מעשה בית דין והשתק פלוגתא. בנוסף היא מציעה
9 מסלולים שונים להכרה בהחלטות, לרבות הכרה במסמכים כ"תעודות ציבוריות" או
10 כ"רשומה מוסדית", וכן באמצעות חוק אכיפת פסקי דין, התשי"ח-1958.
- 11 9. המבקשת מבססת את סמכות השיפוט של בית המשפט הישראלי לדון בתובענה
12 באמצעות "דוקטרינת ההשפעות", אשר מאפשרת להחיל את חוק התחרות הכלכלית
13 הישראלי על פעולות שנעשו מחוץ לגבולות המדינה, אם יש להן השפעה משמעותית
14 על השוק המקומי. לטענתה הקרטל הנטען אצמם נוצר והתנהל באירופה, אך השפיע
15 באופן ישיר ומהותי על המשק הישראלי ועל מחירי המשאיות שנמכרו בישראל, ובכך
16 מקנה סמכות בינלאומית לבתי המשפט בישראל.
- 17 10. על רקע כל אלו מבקשת המבקשת לאשר את התובענה כייצוגית בשם "כל מי
18 שרכש בישראל משאית החל משנת 1997 ועד נובמבר 2011 (להלן: "תקופת הקרטל");
19 והיא מעריכה את הנזק האישי לכל משאית בכ-21,000 ₪, כ-7.5% אחוז ממחיר
20 המשאית, ואת הנזק המצרפי בסכום גבוה משמעותית מסמכות בית משפט זה.
- 21 **טענות סקניה**
- 22 11. סקניה ביקשה, מן הסתם, לדחות את התובענה וטענה שזו מבוססת על מידע
23 והחלטות שכלל אינם קבילים בישראל, ואין כל ראיה לכך שהייתה שותפה לקרטל
24 בישראל או שהקרטל באירופה השפיע על ישראל.
- 25 12. לטענתה, המבקשת לא הוכיחה שסקניה הייתה צד לקרטל, שכן התביעה אינה
26 מתבססת על מידע עצמאי אלא על החלטות זרות שאינן קבילות בישראל, ולא ניתן
27 להחיל אותן כ"פסק חוץ", והן לכל היותר עדות שמועה שאין לה משקל בדין הישראלי.
- 28 13. גם אם היה קרטל, המבקשת לא הוכיחה שסקניה הייתה צד לקרטל שהשפיע
29 על התחרות בשוק הישראלי, שכן סקניה וחברות הבנות שלה אינן פעילות בישראל
30 (להבדיל מאירופה), ואין לה מעורבות בשוק הישראלי או בקביעת המחירים בו.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 31367-09-16 ר.ל.פ.י. חקלאות בע"מ נ' MAN TRUCK & BUS AG ואח'

תיק חיצוני:

14. בנסיבות אלו חוק התחרות הישראלי אינו חל על התנהלות בחו"ל, שכן מדובר
בחוק טריטוריאלי, שעוסק בפגיעה בתחרות בישראל. יש לדחות את נסיונה של
המבקשת להחיל את החוק באמצעות דוקטרינת ההשפעות, שכן זו טרם אומצה על
ידי בתי המשפט בישראל, וגם כשהופעלה על ידי הממונה על התחרות היא התייחסה
להתנהלות שכוונה לשוק הישראלי. אלא שבמקרה הנוכחי אין טענה שהתנהלות
סקניה כוונה לשוק הישראלי, וגם לשיטת המבקשת ישראל הושפעה באופן עקיף לכל
היותר. כפועל יוצא אין גם תחולה לחוק תובענות ייצוגיות ואין עילת תביעה כנדרש
סעיף 3 ובתוספת השנייה לחוק.

15. עוד נטען כי לא הוכחו נזק או פגיעה התחרות בשוק הישראלי או בכלל. לטענת
סקניה משאית אינה "מוצר מדף", אלא מוצר יקר שנרכש על ידי הלקוח בהתאם
לצרכיו והעדפותיו. מכאן שהמותגים השונים אינם חלופיים זה לזה באופן מלא, דבר
המקשה על יצירת קרטל. יתרה מכך, מחיר המשאיות נקבע בכל מדינה בנפרד, בהתאם
לתנאי השוק, למו"מ בין סקניה ובין היבואן המקומי, ובינו ובין לקוחות הקצה שהם
לקוחות מסחריים בעלי ידע ותחכום. כך היה גם בישראל, שבה התקיים בתקופה
הרלוונטית שוק תחרותי, שהתאפיין במספר רב יחסית של שחקנים ומעגל לקוחות
מצומצם ומקצועי. משאיות סקניה מיובאות ומשווקות בישראל בידי חברת "מקס
משאיות ואוטובוסים בע"מ", שהיא חברה עצמאית שאינה נמנית על קבוצת סקניה.
מחיר הייבוא לישראל נקבע במו"מ בינה ובין סקניה, ואילו המחיר הסופי נקבע על
ידיה בלבד, בהתאם לתנאי השוק, התחרות בו, שיעור המס, ובמו"מ מול הלקוח. כל
זאת ללא ידיעת סקניה ומעורבותה.

16. סקניה חולקת על חוות דעתו של מר שרון, ונסמכת (יחד עם משיבות האחרות)
על חוות דעתו של הכלכלן מנחם פרלמן. מר פרלמן, והמשיבה, טוענים לקשיים
מתודולוגיים בחוות דעתו של מר שרון, ובכלל זה הוכחת קיומה של פרמיה
קרטליסטית, וכן האפשרות להוכיח "גלגול" הפרמיה הקרטליסטית (המוכחשת)
לרוכשים עקיפים שכלל לא התקשרו עם סקניה. לטענתם, כאמור, הדבר קשה במיוחד
בשוק המשאיות שהינו שוק תחרותי, של מוצר שרכישתו מושפעת מטעמו של הלקוח
וצרכיו ולא רק מהמחיר.

17. על רקע כל אלו נטען שהבקשה אינה מגלה עילה ואינה עומדת התנאים לאישור
תובענה ייצוגית, כפי שנקבעו בחוק תובענות ייצוגיות, ועל כן יש לדחות אותה.

30 **גלגולי ההליך בקצרה**

18. התובענה ובקשת האישור הוגשו ב-13/09/2016, ותוקנו ב-25/5/2017 (על רקע
החלטתה הנציבות האירופית). תשובת סקניה הוגשה ב-6/9/2018, במקביל לתשובות

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 16-09-31367 ר.ל.פ.י. חקלאות בע"מ נ' MAN TRUCK & BUS AG ואח'

תיק חיצוני:

- 1 המשיבות האחרות. אחריהגשת התשובות החל הליך ממושך של גילוי מסמכים,
2 במסגרתו ניתנה החלטה שדחתה את בקשת המבקשת לגילוי מסמכים (8/9/2019). על
3 החלטה זו הוגש ערעור, שהתקבל, וההליך חזר לבית משפט זה להמשך דיון.
- 4 19. ב-15/06/2023 הגישה המבקשת תגובה לתשובות המשיבות, וזו כללה מידע
5 ומסמכים שלא נכללו בבקשת האישור המקורית אלא נאספו במשך השנים הרבות
6 שחלפו, וכן טענות שנבעו מחידושים משפטיים, כמו תחולת דוקטרינת היישום (השונה
7 מעט מדוקטרינת ההשפעות). המשיבות, וסקניה בהן, ביקשו למחוק את התגובה וטענו
8 להרחבת חזית אסורה ולהעלאת טענות עובדתיות ומשפטיות חדשות, שלא נכללו
9 בבקשת האישור המקורית. כן טענו כי המבקשת הרחיבה את היקף הקבוצה המקורית
10 וכללה בתשובתה סוגי משאיות שלא נכללו במקור (כגון משאיות זבל). המבקשת טענה
11 כי התגובה מהווה מענה ישיר לטענות המשיבות וכי ההתפתחויות נובעות מחלוף הזמן
12 והצטברות מידע והחלטות חדשות.
- 13 20. ב-25/01/2024 נקבע כי הראיות שהצטברו לאחר הגשת הבקשה והתשובות
14 רלוונטיות למחלוקת, ולכן הבקשה למחיקת התגובה נדחתה אך ניתנה למשיבות
15 אפשרות להגיש תשובה משלימה.
- 16 21. בשלב זה התפצלו דרכיהם של סקניה ושל המשיבות האחרות, שכן סקניה
17 החליטה לנהל מו"מ ישיר מול המבקשת ואילו המשיבות האחרות בחרו להגיש תשובה
18 משלימה לתגובה ולתשובות.
- 19 22. ב-30/04/2024 הוגשה הבקשה לאישור הסכם הפשרה, והיא אושרה לפרסום.
- 20 23. ב-08/07/2024 הוגשה תשובה משלימה מטעם המשיבות 1-6.
- 21 24. ב-05/01/2025 הוגשה עמדת יועמ"ש שהתנגדה לפשרה מול סקניה; ובהמשך
22 הגישו כל הצדדים (כולל משיבות 1-6) התייחסויות להתנגדות יועמ"ש וסברו כי אינה
23 מוצדקת ואינה מתיישבת עם נתוני ההליך.
- 24 25. במקביל הודיעו המבקשת ומשיבות 1-6 כי החלו במו"מ, ולפיכך, ובכדי שלא
25 לסכלו, עוכבה ההחלטה בבקשה לאישור הסדר פשרה זה.
- 26 26. ב-20/01/2026 הוגשה בקשה לאישור הסכם פשרה בין המבקשת למשיבות 1-6
27 וכעת, כאמור, בשלה העת ליתן החלטה בבקשה הנדונה.
- 28 **עיקרי הסכם הפשרה**
- 29 27. הקבוצה: " כל מי שרכש בישראל משאיות בינוניות וכבדות (במשקל 6 טון
30 ומעלה) בין 17.1.1997 ועד ליום 18.1.2011". הצדדים הבהירו כי תיחום הקבוצה עד

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 16-09-31367 ר.ל.פ.י. חקלאות בע"מ נ' MAN TRUCK & BUS AG ואח'

תיק חיצוני:

- 1 ליום 18/01/2011 נעשה בשל התאמה להחלטת הנציבות האירופית מיום 27/09/2017
2 הנוגעת לסקניה, שם ההתייחסות למעשים הנטענים מצידה הוגבלה עד תאריך זה.
- 3 28. פיצוי לחברי הקבוצה: הפיצוי לחברי הקבוצה יעמוד על **\$ 2,310,000** (כ-
4 7,137,900 ₪) לפני הוצאות (להלן – "הפיצוי לקבוצה"). בתקופה הרלוונטית נמכרו
5 בישראל כ-3,729 משאיות, הפיצוי למשאית עומד על כ-1,900 ₪ (כ-620\$). לכך תוסיף
6 המשיבה סכומי כסף נוספים בשל הוצאות, גמול ושכר טרחה עד לסכום מקסימאלי
7 של **\$ 3,150,000** ("סכום הפשרה").
- 8 29. מינוי נאמן: ימונה נאמן בהתאם לסעיף 20(ב)(1) לחוק תובענות ייצוגיות.
9 הנאמן יהיה אחראי על העברת סכום הפשרה וחלוקתו בהתאם להוראות הסכם
10 הפשרה. הצדדים המליצו על רו"ח שי ונה או משרד רו"ח שיף הנזרפץ (מתווה והצעות
11 התקשרות עם שני הממולצים צורפו בנפרד).
- 12 30. חלוקת והעברת סכום הפיצוי: סכום הפיצוי יחולק בהתאם להסכם הפשרה
13 לשני מרכיבים מרכזיים:
- 14 א. פיצוי לחברי הקבוצה הישירים – 75% מתוך סכום הפיצוי יחולק על
15 ידי הנאמן בין מי שרכשו משאיות סקניה חדות (יד ראשונה) בתקופה
16 הרלבנטית, שאותרו ונמצאו זכאים לפיצוי, בהתאם למספר משאיות סקניה
17 שנרכשו על ידי כל אחד מהם.
- 18 ב. פיצוי לחברי הקבוצה העקיפים - סך של 25% מתוך סכום הפיצוי
19 יועבר על ידי הנאמן לקרן שהוקמה בהתאם לסעיף 27א לחוק תובענות
20 ייצוגיות (להלן: "הקרן"), לצורך פיצוי חברי קבוצה עקיפים שרכשו משאיות
21 סקניה משומשות (יד שניה). הצדדים הבהירו כי נוכח חלוף הזמן ותחלופת
22 הבעלות אין אפשרות לזיהוי חברי הקבוצה העקיפים או חישוב הנזק, ולכן
23 מתקיימים התנאים להעברת פיצוי לקרן.
- 24 31. איתור חברי הקבוצה הישירים והעברת הפיצוי: הנאמן יפעל באופן סביר
25 לזיהוי חברי הקבוצה הישירים (מי שרכשו משאית חדשה בתקופה הרלוונטית), ולצורך
26 כך יפנה לקבלת צווים מתאימים ממשרד התחבורה והזהירות בדרכים. הנאמן יידע
27 את בעלי המשאיות על זכותם לפיצוי, ועל המתווה להגשת בקשות לקבלת הפיצוי.
28 לאחר איתור חברי הקבוצה יחושב הפיצוי לכל אחד מהם, בהתאם למתווה שנקבע -
29 75% מסכום הפיצוי בניכוי עלויות היישום, חלקי מספר המשאיות. הנאמן יעביר לכל
30 אחד מחברי הקבוצה את הפיצוי, במידת הצורך בניכוי מס.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 31367-09-16 ר.ל.פ.י. חקלאות בע"מ נ' MAN TRUCK & BUS AG ואח'

תיק חיצוני:

- 1 32. כל יתרה מסכום הפיצוי נטו, שאותה הנאמן לא העביר לבעלי משאיות סקניה
2 יד ראשונה הזכאים מכל סיבה שהיא, תועבר על ידו לקרן, כמפורט להלן.
- 3 33. מטירת מסמכים ומידע: סקניה התחייבה למסור לבאי כוח המבקשת רשימה
4 של הליכים משפטיים אזרחיים פעילים או שהתקבל בהם פסק דין באיחוד האירופי,
5 בהם סקניה נתבעת בקשר להחלטת הנציבות האירופית. בתוך 3 חודשים ממועד קבלת
6 הרשימה, באי כוח המבקשת יהיו רשאים לבקש פסקי דין/החלטות ספציפיות הזמינות
7 לציבור, שניתנו בעד שניים מההליכים שנוכרים ברשימה, ולבקש מהם הבהרות בנוגע
8 למסמכים שהתקבלו, עד 14 ימים ממועד קבלתם. כל זאת בכפוף לכך שאינם מפריס
9 התחייבות, סודיות, חיסיון, הוראה או צו. כל בקשה נוספת שתועלה על ידי המבקשת
10 מעבר לתנאים המוסכמים תענה על פי שיקול דעתה המוחלט של סקניה, שרשאית
11 לדחות את הבקשה מכל סיבה שהיא, מבלי צורך לציין מדוע. המבקשת ובאי כוחה
12 מתחייבים להשתמש במידע רק למטרות התובענה ובמסגרתה, ולא להעביר או לשתף
13 בהם צדדים שלישיים. הובהר כי התחייבויות סקניה היא לנקוט מאמצים בתום לב
14 ולא להשגת תוצאות.
- 15 34. מעשה בית דין וויתור על תביעות: הצדדים הסכימו כי עם אישור הסכם
16 הפשרה כפסק דין חלוט, יתהווה מעשה בית דין סופי ומחייב שימנע כל טענה עתידית
17 נגד סקניה והצדדים המשוחררים (או מי מהם) מצד המבקשת וחברי הקבוצה, בכל
18 הנוגע לענייני התובענה. עוד הוסכם כי במסגרת ההליכים שיתנהלו נגד המשיבות
19 האחרות (או כל אדם או ישות אחרת) בהליך זה, המבקשת (וב"כ המבקשת) מתחייבים
20 לנכות מהנזקים הנתבעים מהמשיבות האחרות ומכל משיב נוסף העשוי להתווסף
21 מאוחר יותר לתובענה, את הגדול מבין השניים: סכום המשקף את שיעור האחריות
22 היחסית של סקניה כפי שיקבע על ידי בית המשפט ושסקניה הייתה נדרשת לשלם,
23 במישרין או בעקיפין, אלמלא הסכם הפשרה, או סכום הפיצוי לפי הסכם הפשרה.
- 24 35. זכות לביטול ההסכם: הצדדים הסכימו כי אם מספר הודעות הפרישה
25 שיאושרו על ידי בית המשפט יעלה על 5, סקניה תהיה זכאית (אך לא מחויבת), לפי
26 שיקול דעתה הבלעדי, להודיע בכתב על ביטול ההסכם, כמפורט בהסכם הפשרה.
27 במקרה בו הוגשו ואושרו הודעות פרישה וההסכם לא בוטל, סכום הפיצוי יופחת
28 בהתאם לסך המשאיות של סקניה שנרכשו על ידי הפורשים.
- 29 36. גמול למבקשת ושכר טרחה לבאי כוחה: הצדדים המליצו על תשלום שכר
30 טרחה לב"כ המבקשת בסך של 810,000 דולר ארה"ב, כולל מע"מ ועל תשלום גמול
31 למבקשת בסך של 30,000 דולר ארה"ב, כולל מע"מ.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 16-09-31367 ר.ל.פ.י. חקלאות בע"מ נ' MAN TRUCK & BUS AG ואח'

תיק חיצוני:

37. פטור ממינוי בודק: הצדדים סבורים שבנסיבות העניין, יש מקום להפעיל את הסמכות המוקנית לבית המשפט בהתאם לסעיף 19(ב)(1) לחוק תובענות ייצוגיות ולהימנע ממינויו של בודק. כתימוכין לכך נטען כי בקשת האישור עוסקת בהסדרים נטענים שחדלו עוד בשנת 2011, וכי הליך ממושך זה, המתנהל מזה כשבע שנים, מחייב סיום יעיל והוגן, בדומה למקרים אחרים בהם התייחס בית המשפט לאפשרות של השלמת הליך ייצוגי בפשרה. סכום הפיצוי הכספי, המהווה תשלום עבור נזק נטען בגין העבר, גובש מתוך התחשבות בכך שסקניה לא חויבה בפיצוי סופי במדינות ה-EEA, ובמצאים שהוצגו במאמר אובייקטיבי הסוקר פסקי דין בספרד, וכן בנתוני מכירות של סקניה בישראל; כאשר ההפניה למאמר נעשית לצורכי הפשרה בלבד ומבלי להודות בתוקפו הראייתי. הצדדים מדגישים כי סכום הפשרה התגבש על בסיס חישוב אריתמטי פשוט, המשקף את נכונותה של סקניה להתפשר בשלב מוקדם בהליך, את מעמדה הייחודי כמי שלא הודתה בהסדרים הנטענים, ואת היותה הראשונה להתפשר, באופן המגלם 'הנחה למקדימים'. בנסיבות אלו, סבורים הצדדים כי אין כל יתרון לבודק על פני בית המשפט בביצוע החישוב או בקביעת שיעור הפיצוי, וכי בחינת סבירותו של הסכם הפשרה והיותו הוגן ומאוזן מהווה עניין משפטי מובהק, שלבית המשפט הכלים הראויים לבחון ולאשר.

לא הוגשו התנגדויות מהציבור או הודעות על פרישה מהקבוצה.

התנגדות יועמ"ש

38. ב- 05/01/2025 הגישה יועמ"ש עמדתה בהתאם לסעיף 18(ד) לחוק תובענות ייצוגיות, ובה הודיעה על התנגדותה להסכם, בעיקר משום שלעמדתה סכום הפיצוי נמוך ואינו משקף את הנזק שנגרם לחברי הקבוצה. עמדה זו מתבססת, בין השאר, על מאמר שצורף להסכם הפשרה וסקר 1,185 פסקי דין בספרד שעסקו בתביעות לקבלת פיצוי בגין קרטל המשאיות, שם נפסק פיצוי ממוצע של 2,576 יורו למשאית סקניה (כ-9,222 ש"ח), פי 3.5 מהפיצוי ברוטו שהוסכם בהסכם הפשרה. לשיטתה על הסכם הפשרה לעמוד אפוא על סכום של 9,605,904 יורו, פי שלושה ממה שהוסכם.

39. היועצת מדגישה כי אין סיבה להפחתה כה משמעותית בהסכם הפשרה, וכי העובדה שסקניה לא הודתה באירופה אלא ניהלה שם הליך אינה פועלת לטובתה ואינה מגדילה את סיכוני ההליך, שכן ההליכים שם הוכרעו לחובתה. כך גם העובדה שההליכים הזרים נגד סקניה אינם חלוטים, שאינה מצדיקה הפחתת פיצוי לחברי הקבוצה בישראל.

31

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 16-09-31367 ר.ל.פ.י. חקלאות בע"מ נ' MAN TRUCK & BUS AG ואח'

תיק חיצוני:

- 1 40. היועצת מסכימה כי היותה של סקניה הראשונה להתפשר היא נסיבה שניתן
2 לשקול לטובת סקניה, אך לטעמה אין לתת לכך משקל משמעותי, שכן היא עלולה
3 לעודד 'מירוץ' בלתי רצוי בין נתבעים שיבקשו להיות ראשונים להתפשר כדי להשיג
4 הפחתה משמעותית בפיצוי. לטעמה, למסירת מסמכים על ידי סקניה אין משקל של
5 ממש, משום שמדובר במסמכים פומביים, ואין בכך תועלת ממשית לחברי הקבוצה.
- 6 41. בנסיבות אלו סבורה המדינה כי הסדר הפשרה במתכונתו זו אינו מגשים את
7 תכליותיו של חוק תובענות ייצוגיות, מקפח את זכויות חברי הקבוצה, אינו משרת את
8 תכלית מתן סעד הולם ופוגע בתכלית ההרתעה. זאת, בעיקר, משום שעלויות הסכם
9 הפשרה גולמו בסכום הפיצוי והסכום נטו שיועבר לכל חבר בקבוצה כלל לא ידוע.
- 10 42. המדינה מתנגדת גם להמלצת הצדדים על גובה שכר הטרחה והגמול המוצעים,
11 שעומדים על כ-31% מהפיצוי לחברי הקבוצה.
- 12 43. בכל הנוגע לאיתור חברי הקבוצה ויידועם, המדינה מבקשת כי יעשה שימוש
13 במנגנון המובנה של חברת 'אוניה', שאינו מצריך צו, המאפשר דיוור אפקטיבי תוך
14 שמירה על פרטיות.
- 15 **תשובת המבקשת להתנגדות המדינה**
- 16 44. המבקשת מלינה על כך שהיועצת והמאסדר (רשות התחרות) בחרו להגיש
17 התנגדות כללית, מבלי שניצלו את פרק הזמן שעמד לרשותן – או את שנות ההליך
18 הרבות – לביצוע בדיקה, איסוף נתונים בהתאם לסמכויות שהוקנו להן בדין או קבלת
19 חוות דעת כלכלית בכל הנוגע לנזק לחברי הקבוצה בישראל. עוד נטען כי עמדת
20 היועצת מתעלמת ממורכבות ההליך, מהקשיים שניצבים לפני תובעים, כמו המבקשת,
21 בהליכים מסוג זה, מההוצאות והסיכונים שהיא וחברי הקבוצה מתמודדים עמם, ומן
22 הזמן הרב שחלף מאז תחילת ההליך והזמן הרב שצפוי עד לסיומו.
- 23 45. לגוף הדברים, נטען כי סכום הפשרה גובש על בסיס מניפה של שיקולים, בכלל
24 זה סיכוני ההליך, המידע שעמד לפני המבקשת, משך זמן ההליך, והעובדה שסקניה
25 הייתה המתפשרת הראשונה ובכך "פרצה" את חזית המשיבות. המבקשת מדגישה כי
26 הסכם הפשרה עם סקניה היה בעל חשיבות אסטרטגית, ששתרם לאפשרות הוכחת
27 התביעה מול המשיבות האחרות ופתח את הדרך למשא ומתן מואץ עם יתר המשיבות.
28 תפקיד אסטרטגי זה הצדיק לדעת המבקשת ובאי כוחה הקלה בפיצוי, כדי לקדם את
29 ההליך לטובת כלל חברי הקבוצה.
- 30

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 31367-09-16 ר.ל.פ.י. חקלאות בע"מ נ' MAN TRUCK & BUS AG ואח'

תיק חיצוני:

1 46. עוד נטען כי אין בסיס להסתמכות היועצת על הפיצוי הממוצע בספרד, זאת,
2 נוכח הבדלים מהותיים בין הדין הישראלי לדין האירופי; העובדה שהחלטת הנציבות
3 האירופית אינה חלה במישרין על בית המשפט בישראל, דבר המגדיל את סיכוני
4 ההליך; והעובדה שההליכים שם נוהלו כהליכים פרטיים דבר שהשפיע על הפיצוי,
5 והם אינם מלמדים על נזק ממוצע שאותו יש לחשב בהסכם פשרה בתובענה ייצוגית.
6 יתרה מכך, היועצת מתעלמת מכך שהיקף ההליכים נגד סקניה היה מצומצם מאוד
7 (13 הליכים בלבד), ושהפיצוי שנפסק בהם היה נמוך משמעותית ממה שנפסק
8 למשיבות אחרות, דבר המחזק את הקושי בניהול ההליך מול סקניה.

9 47. המבקשת מציינת כי עמדת המדינה אינה עולה בקנה אחד עם עברה שלה, שכן
10 היא עצמה התפשרה בעבר על סכומים הנמוכים משמעותית מהנזק הנטען על ידה,
11 כדוגמת "פרשת זיהום נחל אשלים", בה קיבלה כ-30% בלבד מסכום הנזק שהוערך
12 על ידה. המבקש סבור כי לנוכח "חידלון" זה ועברה של המדינה, אין ליתן לה פתחון
13 פה לטעון נגד סכום הפשרה.

תשובת סקניה להתנגדות המדינה

14 48. סקניה טוענת כי הסכם הפשרה ראוי, הוגן, סביר ואף למעלה מכך, וכי התנגדות
15 המדינה מתעלמת מסיכוני ההליך; ממשוכות ראייתיות, משפטיות וכלכליות
16 משמעותיות העומדות בפני המבקשת; ומן הקשיים המתודולוגיים שבחוות דעת
17 המומחה מטעם המבקשת.

18 49. לטעמה קיימת חשיבות רבה לעובדה שהסכם הפשרה עם סקניה הוא הראשון
19 בהליך, ותואר על ידי המבקשת עצמה כ"ראשוני ונחשוני" אשר "פרץ את חזית
20 המשיבות". בכך, נטען, פתח ההסכם את הדרך למשא ומתן מואץ עם יתר המשיבות,
21 ובכך צומצמו הליכים שהיו עלולים להימשך זמן רב ולגרור עלויות גבוהות, תוך חוסר
22 ודאות משמעותי באשר לתוצאתם. עוד מציינת סקניה כי היעדרן של התנגדויות או
23 בקשות לפרישה מההסכם מצד חברי הקבוצה, לרבות עוסקים בעלי צי משאיות
24 מתוחכמים, מוכיח כי גם מנקודת מבטם הפשרה ראויה.
25

26 50. באשר לגובה סכום הפשרה, העומד על 3,150,000 דולר ארה"ב, סקניה טוענת
27 כי הוא מגלם פיצוי ראוי, הוגן וסביר, וגובש על בסיס שיקולים ברורים ומקובלים,
28 תוך התחשבות מדודה והגונה בהערכת הסיכויים והסיכונים בהליך. סקניה מלינה על
29 כך שהמדינה מבטלת שיקולים מהותיים אלו על בסיס הנחות והשערות שגויות
30 וחסרות תוקף ראייתי.

31

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 31367-09-16 ר.ל.פ.י. חקלאות בע"מ נ' MAN TRUCK & BUS AG ואח'

תיק חיצוני:

- 1 51. סקניה מדגישה את מעמדה הייחודי כמתפשרת הראשונה, וטוענת כי בניגוד
2 למשיבות האחרות, היא היחידה שלא הודתה באילו מהמעשים הנטענים ולא עמדה
3 נגדה אף החלטה חלוטה המחייבת אותה בתשלום פיצויים באזור הכלכלי האירופי
4 (EEA). יתרה מכך, קיימים כ-25 פסקי דין חלוטים בשבעה תחומי שיפוט שונים ב-
5 EEA בהם נדחו בשלמותן טענות נגד סקניה. סקניה דוחה את חשש המדינה מ"מירוח
6 אל התחתית", ומפנה לפסיקות בתי המשפט שאישרו הסכמי פשרה ב"קרטלים
7 גלובליים" בהם הוענקה "הנחה" גדולה יותר למתפשרים ראשונים.
- 8 52. סקניה תוקפת את הסתמכות המדינה על החלטות הנציבות האירופית, וטוענת
9 כי המדינה מתעלמת מקביעות מהותיות באותן החלטות. נטען כי החלטות הנציבות
10 מתחמות באופן מפורש את המעשים הנטענים למדינות ה-EEA בלבד, ואין בהן
11 התייחסות להשפעה מחוץ ל-EEA. סקניה מדגישה כי בהחלטה בעניינה נקבע ש"ייתכן
12 שלא הייתה כל השפעה או השפעה מוגבלת בלבד על המחיר הסופי ששולם על ידי
13 הלקוחות", קביעה שהמדינה מתעלמת ממנה. בנוסף, בפסיקה עדכנית בספרד (שאינה
14 חלוטה), נקבע שיעור נזק של כ-1% (Overcharge) בלבד עבור סקניה, בהשוואה ל-
15 5% ליצרניות אחרות.
- 16 53. בנוסף, סקניה טוענת כי יש להתחשב ב"גלגול הנזק" (Pass-on), שכן בהתחשב
17 בכך שהמשאיות שימשו בעיקרן חברות, סביר להניח שהנזק גולגל במורד שרשרת
18 הערך למי שרכשו שירותי הובלה ושילוח. הפחתה של כ-25% מסכום הפשרה בגין
19 גלגול הנזק אינה חריגה.
- 20 54. סקניה מדגישה כי הפשרה מקדימה תשלומים ומונעת המשך הליכים ארוכים
21 ומורכבים.
- 22 55. באשר לסוגיית מסירת המסמכים והמידע, סקניה טוענת כי המדינה מבטלת
23 את נכונותה לסייע, אולם המבקשת עצמה מעריכה את שיתוף הפעולה הזה, הכולל
24 מסירת מסמכים שאינם פומביים, רשימת הליכים משפטיים אזרחיים באיחוד
25 האירופי והבהרות למסמכים, כבעל ערך מוסף משמעותי להליך. נכונות זו לשיתוף
26 פעולה אף הייתה בעלת משמעות בגיבוש הפשרה עם המשיבות האחרות.
- 27 56. לבסוף, באשר למנגנון איתור חברי הקבוצה ואופן התשלום, סקניה טוענת כי
28 המנגנון שנקבע בהסכם, המבוסס על פעילות "אוניה" ופנייה לנאמן לקבלת צווים
29 ממשרד התחבורה, הוא ברור ושלם ונותן מענה ראוי לאיתור ויידוע הזכאים לפיצוי.
30 מאגר המידע של משרד התחבורה הוא רשמי, וחזקה עליו שהוא שלם ומדויק, וחזקה
31 על "אוניה" שתשלח את ההודעות בהתאם.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 31367-09-16 ר.ל.פ.י. חקלאות בע"מ נ' MAN TRUCK & BUS AG ואח'

תיק חיצוני:

57. לנוכח כל האמור, סקניה סבורה כי הסכם הפשרה עומד בתנאים הקבועים בסעיף 19(א) לחוק תובענות ייצוגיות, וכי סיום ההליך בפשרה הוא הדרך היעילה וההוגנת, ועל כן יש לדחות את התנגדות המדינה ולאשר את הסכם הפשרה.

התייחסות המשיבות 1-6 לעמדת המדינה

58. משיבות 1-6 ביקשו גם הן להתייחס לעמדת המדינה, והצטרפו לעמדת סקניה בכל הנוגע למשקלם ומעמדם של פסקי הדין הזרים והביקורת על השימוש במאמר שסקר פסיקה מספרד, וציינו כי הגישה בספרד שונה מיתר מדינות האיחוד ואינה משקפת פיצוי שנפסק במדינות אחרות.

59. עוד נטען כי עמדת המדינה אינה נותנת משקל ראוי לסיכונים ולחולשות המהותיות של בקשת האישור והתביעה הייצוגית לגופה, כפי שאף פורטו בחוות דעתו המשלימה של מר פלרמן. וכן היא מתעלמת ממאפייניו הייחודיים של השוק הישראלי, אשר שונים באופן מהותי מהשוק האירופי.

החלטת בית המשפט והדיון

60. ב-28/07/2025 התייחסתי לסוגיית הפיצוי באופן הבא: "הפשרה מציעה לחברי הקבוצה (בניכוי הוצאות ובהשוואה בין יורו לדולר) 20% משיעור הנזק המוערך. במספרים מוחלטים הפער עומד על הפחתה של כ-30,000,000 ₪ מהנזק המוערך. נתון זה תואם אמנם טענת overcharge עדכנית של 1%, כפי שנטען לראשונה בתגובת סקניה לעמדת יועמ"ש, ברם הדברים נטענו ללא בסיס, ללא הפניה לפסיקה העדכנית בספרד, וללא התייחסות ב"כ המבקשת שהתייחסו בתשובתם למספרים אחרים. אני ער לטענות סקניה לגבי עניינה הייחודי, המצדיק מקדם פשרה של 30% (וכן להתנגדות המשיבות האחרות לבידול של סקניה ולהסתמכות על שיעור הפיצוי בספרד), ברם בפועל חברי הקבוצה צפויים לקבל 20% מהנזק, ובנסיבות שנוצרו וחילוקי הדעות מול המשיבות האחרות עשוי להתעורר קושי מדיון מפוצל בהסכמי הפשרה".

61. ב-14/12/2025 התקיים דיון בבקשה לאישור הסדר פשרה, בהתנגדות המדינה ובתשובות שהוגשו באשר להתנגדות. במסגרת הדיון פירטו המבקש והמשיבה את משקלו של ההסכם מול סקניה בהליך מול המשיבות האחרות, והצורך במתן "פרמיית הראשונים" (first mover premium) כדי לשבור את החזית האחידה שבין חברי הקרטל ולתמרץ פשרה כוללת בהליך. כן הודגשה, בעיקר מצד המבקשת ובא כוחה, מורכבותו הרבה של התיק, הן מבחינה עובדתית, הן מבחינת ריבוי הצדדים, והן מבחינת הדינים החלים וההקשר הבינלאומי של הדברים והקושי בהמשך ניהולו, בין השאר נוכח חלוף הזמן מאז הוגשה התביעה.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 16-09-31367 ר.ל.פ.י. חקלאות בע"מ נ' MAN TRUCK & BUS AG ואח'

תיק חיצוני:

דיון והכרעה

1
2 62. סעיף 19(א) לחוק תובענות ייצוגיות קובע כי "בית המשפט לא יאשר הסדר
3 פשרה אלא אם כן מצא, כי ההסדר ראוי, הוגן וסביר בהתחשב בעניינם של חברי
4 הקבוצה, ואם הבקשה לאישור הסדר הפשרה הוגשה לפני שאושרה התובענה הייצוגית
5 - גם כי קיימות, לכאורה, שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל
6 חברי הקבוצה וכי סיוס ההליך בהסדר פשרה הוא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה
7 במחלוקת בנסיבות העניין".

8 63. הסכם הפשרה מאושר: לאחר שבחנתי את הסדר הפשרה על רקע נסיבות
9 המקרה, הדיון והפסיקה הרלוונטית, ומתוך בחינת כתבי הטענות, התנגדות יועמ"ש,
10 ושקלול סיכוני ההליך מצאתי כי אף שקיימים בהסכם קשיים מסוימים, יש לאשרו
11 ולתת לו תוקף של פסק דין. אדגיש כי החששות שעלו בהחלטתי מ-28/7/2025, בכל
12 הנוגע לסכום הפשרה, לא נעלמו, עם זאת נמצא שיש קושי מסויים בהסתמכות על
13 אסופת פסקי הדיון מספרד כבסיס לקביעת שיעור הפיצוי בישראל, כשמנגד קיימים
14 סיכונים לא מבוטלים בהמשך ההליך ויש מקום למתן תמריץ למתפשר הראשון אשר
15 פרץ את חומות הקרטל וחיצק את התביעה מול המשיבות האחרות.

16 64. יתרה מכך, התובענה הוגשה ב-2016, לפני כעשר שנים, ואנו נמצאים בשלב
17 המבוא של בקשת האישור. כפי שהובהר במקרים רבים – יכולתן של משיבות לנהל
18 הליכים על פני תקופה ארוכה אינה עילה להסדרי פשרה מקילים באופן מופלג, ברם
19 חלוף הזמן הוא מרכיב, ויש לשקלל את הצורך במתן פיצוי לחברי הקבוצה בזמן סביר
20 ואת העלויות הציבוריות של ניהול ההליך. כל אלו מצדיקים נסיון לסיוס התביעה
21 כבר בשלב הנוכחי, אם כי, כמובן – לא בכל מחיר. ויש לשקול אפוא אם סכום הפשרה
22 משקף איזון סביר של סיכויי וסיכוני ההליך.

23 65. סיכוני ההליך וההחלטה על גילוי מסמכים: בחינת ההליך הנוכחי מעלה כי
24 התמשכות ההליך לא נבעה מהתנהלות המשיבות דווקא, וכי הוא רווי סיכונים. די
25 להפנות להחלטת כב' השופטת עובדיה מ-8/9/2019 בה נדחתה בקשת המבקשת לגילוי
26 מסמכים ונקבע כי: "לא מצאתי כי הבקשה שלפני עומדת ברף ההוכחה הלכאורי
27 הנדרש לקיומה של עילת תביעה אף לשלב זה של ההליך". כלומר – קיים מותב אחד
28 לפחות שבחן את ההליך לעומקו ומצא כי סיכווי המבקשת להוכיח את תביעתה
29 נמוכים מאוד, ואף נימק זאת בהרחבה תוך התייחסות לדוקטרינת ההשפעות ולחוות
30 הדעת הכלכליות שעמדו לפניו ("סבורתני כי היה על המבקשת לתמוך טענותיה
31 בניתוחים כלכליים ואין די בחוות-הדעת שצורפה לבקשת האישור כדי להניח תשתית
32 ראייתית לכאורית לקיוס תנאי דוקטרינת ההשפעות בנסיבות העניין. כפי שפורט

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 31367-09-16 ר.ל.פ.י. חקלאות בע"מ נ' MAN TRUCK & BUS AG ואח'

תיק חיצוני:

1 לעיל, לא כל השפעה זרה על השוק המקומי מצדיקה אכיפת דיני התחרות המקומיים.
2 בענייננו המבקשת לא הניחה תשתית ראייתית ראשונית להוכחת השפעה כלשהי,
3 וממילא ככל שיש השפעה לא הונחה תשתית לקבוע אם מדובר בהשפעה זניחה או
4 בהשפעה מהותית, ישירה ומכוונת כנדרש. עוד יצוין כי המבקשת טענה לקיומה של
5 'חזקת נזק', אולם אין בכך משום סיוע למבקשת שכן נראה כי אין מקום להחיל את
6 'חזקת הנזק' לצורך הוכחת רכיבי דוקטרינת ההשפעות". החלטה זו אמנם נהפכה
7 בבית המשפט העליון, אך מן הטעם שהשלב הדיוני היה מוקדם להכרעה מסוג זה היה
8 מוקדם וללא התייחסות לגוף הדברים.

9 66. מאז אותה החלטה חלו שינויים בתשתית העובדתית והמשפטית, כולל החלטות
10 נוספות מאירופה, ויתכן בהחלט כי המשך הדיונים היה מוביל לקבלת בקשת האישור.
11 עם זאת, גם אם התביעה תאושר, שלב הוכחת הנזק לרוכשי משאיות בישראל צפוי
12 להיות ארוך ורב סיכונים, ובשקלול הסיכונים ראוי לתת את הדעת להחלטה שיפוטית
13 שסברה שדין התביעה להדחות. לעניין זה אעיר כי אף שעמדת המבקשת כי סביר
14 שהעלאת מחירי המשאיות באירופה גולגלה למחירי המשאיות שיובאו משם לישראל
15 נשמעת הגיונית למדי (אם כי, כאמור, חברתי סברה שלא ניתן לקבוע "חזקת נזק"),
16 היישום הכלכלי אינו ישיר ומיידי, שכן מחירי המשאיות בישראל מושפעים ממרכיבים
17 נוספים, כמו המיסוי, התחרות בשוק, מעמד היבואן והשירות שהוא נותן, העדפות
18 הצרכנים, ויכולתם לשלם. אין כל ודאות כי לאחר בחינת מלוא הנתונים וניפוי הבר
19 מן התבן יוכח שהצרכן הישראלי סבל נזק דומה לזה שנגרם לצרכן האירופי או
20 שהפרמיה הקרטליסטית "גולגלה" מן האיחוד האירופי לישראל.

21 67. המחקר הספרדי: בנסיבות אלו יש קושי להעריך, בשלב זה, את שיעור הפיצוי
22 שהיה נפסק לחברי הקבוצה (אם בכלל). ואכן, התנגדות יועמ"ש ורשות התחרות אינה
23 מתבססת על הערכה כלכלית או בדיקות שערכו בעצמן, אלא על סיכום תוצאות פסקי
24 דין מספרד. לסיכום זה יש אמנם חשיבות שכן הוא המקור היחיד להשוואה, ברם
25 קשה מאוד להסתמך על תוצאותיו באופן דווקני ולראות בו מקור יחיד לשומת הנזק.
26 ראשית, לא מדובר במאמר אקדמי, אלא בסיכום שנעשה על ידי עורך דין שמעורב
27 בהליכי תביעה מסוג זה; שנית, מתוך 1,185 מקרים שנסקרו, 13 בלבד היו נגד סקניה,
28 כששתיים החלטות נהפכו בערעור. ספק אם מדובר במדגם מייצג, ויוער כי לטענת
29 סקניה קיימים כ-25 פסקי דין חלוטים, בשבעה תחומי שיפוט שונים באירופה, שדחו
30 תביעות נגדה; שלישית, לא נעשתה השוואה בין תנאי השוק בספרד ובין תנאי השוק
31 בישראל. כך, למשל, אין השוואה של מחירי המשאיות הממוצעים בספרד באופן
32 שיאפשר חישוב הפרמיה הקרטליסטית (סקניה טוענת שבפסיקה מאוחרת נקבעה
33 לגביה פרמיה קרטליסטית של 1%, אולם לא מצאתי לכך תימוכין), ואין גם תיאור

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 16-09-31367 ר.ל.פ.י. חקלאות בע"מ נ' MAN TRUCK & BUS AG ואח'

תיק חיצוני:

1 של התחרות ותנאי השוק שיאפשר השוואה בין השווקים וחילוץ הפרמיה
2 הקרטליסטית שגולגלה לשוק הישראלי; רביעית, פיצוי שנפסק בתביעה פרטית אינו
3 יכול לשמש באופן אוטומטי בסיס לפיצוי בתובענה ייצוגית, ואין פירוט של רכיבי
4 הפיצוי בספרד ואם התובעים פוצו בגן ראשי נזק נוספים שאינם רלוונטיים לתביעה
5 זו. בנסיבות אלו, אף שמדובר בביקורת חשובה של היועצת, שכן מדובר בסקירה שהיא
6 יחידה בהליך, המאמר אינו יכול לשמש בסיס לפסילת הסכם הפשרה.

7 68. טנונית ראשונה: לכך יש להוסיף את מעמדה של סקניה כ"מתפשרת ראשונה"
8 ותרומתו לשבירת החזית המשותפת של חברות הקרטל. המדינה טענה כי מדובר
9 בשיקול ראוי, אך יש לשקלו באופן מדוד. דומה כי עמדה זו ממעיטה בקושי העומד
10 לפני תובעים (ואפילו רשויות) בתיקים מסוג זה, ולא בכדי חברת MAN זכתה
11 לחסינות מלאה מרשויות התחרות באירופה, כדי לחשוף את הקרטל. גם בתי המשפט
12 בישראל הכירו באפשרות לתמרץ צדדים בקרטל להתפשר ולסייע בבירור התביעה כנגד
13 חברי הקרטל האחרים, מתוך הבנת הקושי עמו מתמודדים התובעים, בוודאי בקרטל
14 בינלאומי (ת"צ (מחוזי מרכז) 62701-07-17 פ.מ.א. נ' PANASONIC (14/04/2020);
15 ת"צ (מחוזי מרכז) 53990-11-13 הצלחה נ' AU OPTRONIC (06/04/2025); וראו
16 גם החלטתי מ-14/12/2025). יש לתת אפוא משקל משמעותי לפשרות ראשונות מסוג
17 זה, שכן בלעדיהן התובעים יתקשו להרים את הנטל וחברי הקבוצה יפגעו. במקרה
18 הנוכחי, לטענת המבקשת, ההסכם מול סקניה "פרץ את חזית המשיבות", הגדיל את
19 הסיכון של חברות הקרטל האחרות, וכפועל יוצא פתח את הדרך למשא ומתן שהביא
20 להסדר פשרה עמן. עמדת המבקשת ובאי כוחה, שניהלו את ההליך במשך שנים
21 ארוכות, בכל הנוגע לתרומת ההסכם ושווי הפשרה היא משמעותית מאוד, ונדרשים
22 טעמים כבדי משקל להתערב בה.

23 69. הערת אזהרה: חשוב לציין, כי מנגנון תמרוץ מסוג זה קל ליישום כאשר חברי
24 הקבוצה אינם מזוהים והפיצוי עובר לקרן, אך הוא מחייב זהירות רבה יותר כאשר
25 חברי הקבוצה מזוהים וצפויים לקבל פיצוי. טעם הדבר הוא שמי שמשלמים את מחיר
26 "הראשוניות" הם, במקרה הנוכחי, חברי קבוצת המשנה של סקניה, ומי שעשויים
27 להרוויח מכך בהמשך הם חברי הקבוצה האחרים. עם זאת, מדובר בסיכון מדוד, שיש
28 בצדו יתרונות, שכן בעת חתימת ההסכם לא היה ידוע מה יהא גורל התביעה מול
29 משיבות אחרות, ואפשר שחברי הקבוצה האחרים לא היו מקבלים פיצוי כלל, ואילו
30 חברי קבוצת סקניה זכו בפיצוי ודאי וחסר סיכונים.

31

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 31367-09-16 ר.ל.פ.י. חקלאות בע"מ נ' MAN TRUCK & BUS AG ואח'

תיק חיצוני:

70. טעמים נוספים: לטעמים הצדיקים סיום ההליך בפשרה יש להוסיף את המחלוקת השונות, למשל – מעמד ההליכים הזרים על המקרה הנוכחי (וכאמור – יש הבדל בין שלב האישור ושלב התביעה עצמה), והקושי בהוכחת הנזק; ביקורתו של מר פרלמן על חוות הדעת מטעם המבקשת; עלות המשך ההליכים לצדדים ולקופה הציבורית ומשכס; פרק הזמן שהיה אורך עד שחברי הקבוצה היו מקבלים פיצוי אם התביעה הייתה מוכרעת; והעובדה שלא הוגשו התנגדויות או בקשות לפרישה מצד חברי הקבוצה, אף שלפחות חלקם הם עסקים גדולים ומתוחכמים שמחזיקים ציי רכב (ראו הודעת הפרישה של קבוצת "תעבורה" מן ההסכם מול המשיבות האחרות); וסיכונים נוספים חלקם ידועים וחלקם אינו ידוע.
71. כל אלו מצדיקים נסיון לסיום התביעה כבר בשלב הנוכחי, ובמקרה הנוכחי שוכנעתי כי מכלול מרכיבי חוסר הוודאות, סיכוני ההליך, ופרמיית הראשוניות, מצדיקים קביעה כי סכום הפשרה ראוי והולם את עניינם של חברי קבוצת סקניה, שצפויים לקבל כבר עתה סכום לא מבוטל בגין התנהלות שנגרמה לפני שנים רבות. אני ער לטענת היועצת כי הסכום אינו ממצה את מטרת ההרתעה שהיא אחת ממטרות חוק תובענות ייצוגיות, אולם מקום בו הקרטל מטופל, בראש ובראשונה, על ידי הרשויות באירופה, שם נפסקו קנסות גבוהים בנוסף לפיצויים, נראה כי מטרה זו משורתת במידה רבה, גם אם הפיצוי בישראל לא ימוקסם.
72. שינוי חלוקת הפיצוי: בנסיבות אלו הסכם המסגרת מאושר, אולם יש הצדקה לשינוי מסויים מהסכמת הצדדים ולקביעה כי מלוא סכום הפשרה יעבור לחברי הקבוצה הראשונית, היינו – רוכשי משאית יד ראשונה. ההחלטה להעביר את מלוא סכום הפיצוי לחברי הקבוצה המזוהים נובעת מהעקרונות המנחים שבבסיס חוק תובענות ייצוגיות בדבר מתן סעד הולם לנפגעים, ומן הצורך לוודא כי הפיצוי מגיע ליעדו באופן היעיל והאפקטיבי ביותר. בנסיבות שבהן חברי הקבוצה המזוהים ספגו נזק ישיר וניתן לאתרם ולפצותם באופן ודאי, ובהיעדר יכולת ממשית לאתר ולכמת את נזקם של חברי הקבוצה העקיפים בשוק המשני לאחר חלוף זמן כה רב, מצאתי כי חלוקה זו משרתת טוב יותר את עניינם של חברי הקבוצה ואת מטרות החוק. זוהי גם רוחו של סעיף 20 לחוק תובענות ייצוגיות, וראוי כי כך יעשה במקרה הנוכחי.
73. על מנת להבטיח חלוקה ראויה ומאוזנת של הכספים, נקבע כי לאחר איתור חברי הקבוצה וקיבוץ הפניות והתביעות שהוגשו לו, יגיש הנאמן דוח ביניים שיפרט את מספר הפונים והפיצוי הצפוי למשאית, ובמידת הצורך ינתנו החלטות לגבי אופן תשלום שונה והעברת חלק מהכספים לקרן (ההוראה נועדה למנוע מצב בו רק מספר מועט של בעלי משאיות יבקשו פיצוי, והסכום למשאית לא יהיה הגיוני).

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 31367-09-16 ר.ל.פ.י. חקלאות בע"מ נ' MAN TRUCK & BUS AG ואח'

תיק חיצוני:

74. שכר טרחה וגמול: מתקבלת הערת יועמ"ש בכל הנוגע לשיעור הגמול ושכר
הטרחה מתוך הפיצוי. הצדדים הציגו את הסכם הפשרה כהסכם של \$ 3,150,000,
אולם בפועל חברי הקבוצה יקבלו רק \$ 2,310,000 בניכוי הוצאות, ויתרת הסכום
נועדה לגמול (\$ 30,000) ושכר טרחה (\$ 810,000), כלומר – הגמול ושכר הטרחה
עומדים על כ-36% מהפיצוי לחברי הקבוצה, או כ-30% ללא מע"מ, ובחישוב הוצאות
אף למעלה מכך. אכן, אין חולק על תרומתם הגדולה של המבקשת, ובעיקר באי כוחה,
לחברי הקבוצה, שבלעדיהם לא היו זוכים לפיצוי כלשהו; ואין להמעיט בהשקעה
הכלכלית העצומה שנדרשה לניהול ההליך המורכב במשך שנים או בסיכונים שנטלו
על עצמם. אולם גם בהינתן נתונים אלו שיעור הגמול ושכר הטרחה אותו הם מבקשים
לעצמם אינו סביר, אינו תואם את האחוזים שנקבעו בפסיקה, את הנוהג לפיו הגמול
ושכר הטרחה נקבעים כאחוז מן הפיצוי לקבוצה ולא כאחוז מן הסכום הכולל
שמשלמת המשיבה, ואינו תואם את נתוני ההליך, בשים לב לגמול ושכר טרחה
הצפויים להתקבל מן המשיבות האחרות, שישפו אותם על עבודתם הרבה.

75. לפיכך נמצא כי יש מקום לשינוי החלוקה שבין הפיצוי לקבוצה ובין הגמול
ושכר הטרחה, כך שאלו יעמדו על שיעור של 25% מן הפיצוי לקבוצה (ברוטו). היינו
– מתוך הפיצוי הכולל של \$ 3,150,000, חברי הקבוצה יקבלו \$ 2,520,000 ואילו
הגמול ושכר הטרחה יעמדו על \$ 630,000 בחלוקה שנקבעה בין המבקשת ובאי כוחה.
סכומים אלו כוללים מע"מ ולכן החרגה משיעור של 22% הקבוע בפסיקה. על מנת
להבטיח פיקוח על ביצוע הסכם הפשרה נקבע כי 70% מהסכום יועבר תוך 30 ימים
מהפיכת פסק הדין לחלוט, והייתרה בתום יישום הסכם הפשרה.

77. איתור ויידוע חברי הקבוצה (חברת 'אוניה'): מתקבלת, בשלב זה, עמדת
המדינה כי הדיוור יעשה, כמקובל בתיקים מסוג זה, באמצעות חברת אוניה ללא צווים
שיפוטיים. זאת, בין השאר, בשל חלוף הזמן והצורך לתאם בין נתוני משרד התחבורה
לגבי בעלות במשאיות בתקופה הרלוונטית, ובין מקום מגוריהם היום. אם הנאמן
יסבור כי נדרשים צווים למשרד התחבורה או לגורם אחר לצרכי וידוא והשוואה הוא
יוכל לבקש זאת מבית המשפט והצווים ינתנו (כפוף לזכות תשובה). יוער כי לפחות
בשלב זה נראה שההתקשרות זו חוסכת לנאמן עבודת דיוור, ועלותה תאוזן מול חסכון
זה.

78. פטור ממינוי בודק: מבלי להביע עמדה כלשהי לגבי הצורך בבודק להסכם מול
משיבות 1-6, נוכח טעמי החלטה שכוללים רכיבים משפטיים ורכיבי פשרה, מצאתי
לפטור ממינוי בודק לגבי הסכם סקניה בלבד.

32

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 16-09-31367 ר.ל.פ.י. חקלאות בע"מ נ' MAN TRUCK & BUS AG ואח'

תיק חיצוני:

- 1 סוף דבר והוראות להמשך
- 2 79. הסכם הפשרה מאושר.
- 3 80. רו"ח שי ונה ימונה כנאמן לביצוע הסכם הפשרה.
- 4 81. הקבוצה המיוצגת: " כל מי שרכש בישראל משאיות בינוניות וכבדות (במשקל
- 5 6 טון ומעלה) בין 17.1.1997 ועד ליום 18.1.2011".
- 6 82. עילות התביעה: יצירת קרטל לפי חוק התחרות הכלכלית, בנסיבות המפורטות
- 7 בבקשת האישור.
- 8 83. הפיצוי לחברי הקבוצה: \$ 2,520,000 (כ-7,785,000 ₪). הפיצוי יחולק, במידת
- 9 האפשר, בין רוכשי משאיות בשוק הראשוני ומוערך בכ-2,000 ₪ למשאית (תלוי בשער
- 10 הדולר, ובמידה וכל חברי הקבוצה יפנו לקבלת פיצוי).
- 11 84. חלוקת הפיצוי לחברי הקבוצה במתכונת המפורטת בהסכם הפשרה, ובשינויים
- 12 שנקבעו בהחלטה זו. כאמור – עם גיבוש רשימת חברי הקבוצה שיגישו תביעה, ולפני
- 13 ביצוע התשלום, יגיש הנאמן דוח ביניים לבית המשפט עם פירוט ממצאיו ומספר חברי
- 14 הקבוצה שהגישו תביעה.
- 15 85. גמול ושכר טרחה: \$630,000 כמפורט בפסק הדין.
- 16 86. יש להגיש נוסח מוסכם של הודעה. פרסום ההסדר בהתאם לחוק תובענות
- 17 ייצוגיות והתקנות מכוחו, וכן בהתאם לפסיקת בית המשפט העליון, באתר האינטרנט
- 18 של המשיבה. גודל האותיות בפרסום לא יפחת מארבעה מ"מ. עדכון על הפרסומים
- 19 יוגש לתיק בית המשפט.
- 20 87. הצדדים או הנאמן יגישו עדכון עד 1/6/2026.
- 21
- 22
- 23
- 24 ניתן היום, ט"ז אדר תשפ"ו, 05 מרץ 2026, בהעדר הצדדים.
- 25

רמי חיימוביץ

רמי חיימוביץ, שופט

26
27

